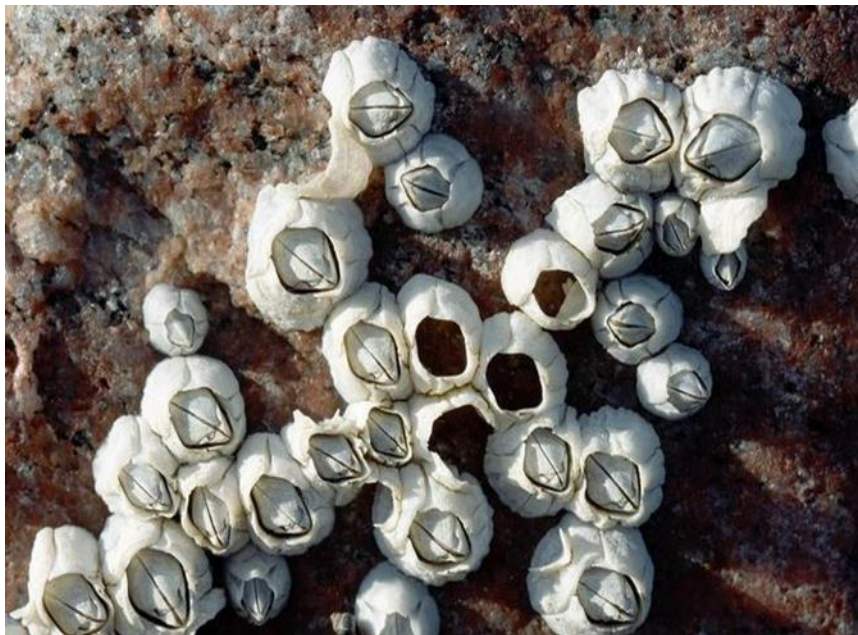

เพรียงหินบาด...อาจติดเชื้อ

นาวาโทหญิง กนกเลขา สุวรรณพงษ์

อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

เพรียงหินจัดเป็นสัตว์ทะเลชนิดหนึ่ง สามารถพบเห็นได้ตามโขดหินบริเวณชายหาด เพรียงหินมักจะอยู่รวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ นักท่องเที่ยวบางรายอาจได้รับอันตรายจากเพรียงหินบาดขณะเดินเล่นบริเวณชายหาด บางรายอาจลื่นล้มลงไปกับกลุ่มของเพรียงหิน ก็อาจได้รับบาดเจ็บเป็นแผลขนาดใหญ่ได้ หรือบางรายอาจโดนเพรียงหินบาดขณะดำน้ำในบริเวณที่มีเพรียงหินอาศัยอยู่ ตัวของเพรียงหินเองไม่ได้มีพิษโดยตรงเหมือนเช่นสัตว์ทะเลมีพิษชนิดอื่น ๆ อันตรายที่อาจได้รับจากเพรียงหิน คือการถูกบาดจากเปลือกที่แหลมคม ความรุนแรงขึ้นอยู่กับลักษณะของบาดแผล หากดูแลแผลไม่ถูกต้อง อาจส่งผลให้เกิดการติดเชื้อที่รุนแรง นำไปสู่การเสียชีวิตได้ ดังนั้นบทความนี้จึงมุ่งเน้นให้ผู้อ่านรู้จักลักษณะของเพรียงหินอันตรายจากเพรียงหิน ตลอดจนวิธีการป้องกันอันตรายจากเพรียงหิน และวิธีปฐมพยาบาลเบื้องต้นหากโดนเพรียงหินบาด ซึ่งจะช่วยป้องกันการติดเชื้อที่จะเกิดตามมาได้

ภาพเพรียงหินที่เกาะตามโขดหินบริเวณชายฝั่งทะเล

ที่มา: <https://pantip.com/topic/36963390>

ลักษณะของเพรียงหิน

เพรียงหินเป็นสัตว์ทะเลที่ไม่มีกระดูกสันหลังประเภทสัตว์ขาปล้อง อาศัยในบริเวณน้ำตื้นและบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้น-น้ำลง เพรียงหินเป็นสัตว์จำพวกเดียวกับกุ้งและปู มีการสร้างเปลือกหินปูนออกมาห่อหุ้มร่างกายเอาไว้ นอกจากนั้นเปลือกหินปูนและช่วยยึดติดเพรียงหินให้อยู่กับที่ ทำให้สามารถอาศัยอยู่บนบกได้เป็นเวลานาน โดยปกติเพรียงหินจะชอบเกาะอยู่ตามก้อนหินบริเวณชายหาดตามโขดหินที่มีน้ำขึ้นน้ำลง เสาสะพานท่าเรือ ใต้ท้องเรือ หลักโป๊ะ หลักเลี้ยงหอยแมลงภู่ ฟาร์มหอยนางรม หรืออาจพบเกาะอยู่บนสัตว์มีเปลือก เช่น หอย แมงดาทะเล ปู ฯลฯ

ภาพเพรียงหินบนกระดองปู

ที่มา: <http://topicstock.pantip.com/food/topicstock/2012/02/D11653185/D11653185.html>

ภาพเพรียงหินบนเปลือกหอย

ที่มา: <http://www.thaigoodview.com/node/96746?page=0,9>

มักพบเพรียงหินชุกชุมตามริมชายฝั่งทะเลทั่วไป บางครั้งอาจพบเพรียงหินเกาะติดกับลำตัวของ วาฬ มีรูปร่างเป็นรูปหอกเหลี่ยมฝังตัวอยู่ในลำตัวของวาฬ โดยไม่ทำความเจ็บปวดหรืออันตรายใด ๆ ให้กับ วาฬเลย แต่อาศัยกรองอาหารจากน้ำที่ไหลผ่านตัววาฬ และเพรียงหินกลายเป็นที่อยู่อาศัยของเหาวาฬ ซึ่งเป็นสัตว์ที่ทำประโยชน์ให้กับวาฬแบบเกื้อกูลกัน

ภาพเพรียงหินที่เกาะติดกับลำตัววาฬ
ที่มา: <https://th.sciencenetnews.com/เพรียง/>

อันตรายจากเพรียงหิน

เนื่องจากเพรียงหินมีเปลือกแข็งที่แข็งแรงและมีความคมมาก หากสัมผัสอาจทำให้เกิดรอยกรีดเป็นแผลบริเวณผิวหนังได้ แผลที่โดนเพรียงบาด หรือขีด ขูด จะมีลักษณะเหมือนโดนมีดโกนบาด ปากแผลจะเปิดไม่มาก แคม แต่จะลึก และอาจเกิดทีเดียวนหลาย ๆ แผล ความรุนแรงของแผลที่โดนเพรียงบาด ขึ้นอยู่กับขนาดและความลึกของแผล บางรายอาจเป็นแผลฉกรรจ์ หากไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องก็อาจส่งผลให้ได้รับเชื้อโรคจากภายนอกเข้าสู่ร่างกาย ทำให้เกิดการอักเสบ ติดเชื้อ และหากปล่อยทิ้งไว้ก็อาจทำให้เกิดการติดเชื้อรุนแรงในกระแสเลือด เป็นสาเหตุให้ผู้บาดเจ็บเสียชีวิตได้

ภาพบาดแผลจากการโดนเพรียงหินบาด
ที่มา : https://www.reddit.com/r/injuries/comments/bajuvj/deep_cut_on_shin_fell_off_a_boat_ramp_and_got/

ภาพบาดแผลจากการโดนเพรียงหินบาด
ที่มา : https://www.reddit.com/r/Wellthatsucks/comments/ijo7jy/month_ago_i_posted_a_picture_of_my_stubbed_toe/

การป้องกันอันตรายจากเพรียงหิน

ผู้ที่ได้รับอันตรายจากเพรียงหินบาด มักจะเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเดินเล่นทะเลหรือเล่นน้ำบริเวณชายหาด กำลังว่ายน้ำ หรือดำน้ำเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการป้องกันเพรียงหินบาด หรือขีด ขูด ผิวน้ำ โดยเฉพาะบริเวณฝ่ามือ ฝ่าเท้า ฯลฯ ควรปฏิบัติดังนี้

1. สวมใส่รองเท้าที่มีพื้นหนาพอสมควรเวลาเดินเล่นตามชายหาด (รองเท้าแตะที่พื้นบางอาจถูกเพรียงหินบาดได้)
2. เลือกสถานที่ในการเล่นน้ำทะเลเฉพาะบริเวณชายหาดที่เป็นพื้นทราย หลีกเลี่ยงการเล่นน้ำบริเวณที่มีโขดหิน
3. สวมใส่เสื้อผ้าในขณะที่ดำน้ำ ไม่ควรดำขึ้นไปบนหิน หรือว่ายน้ำไปใกล้หินเพราะหินส่วนมากจะคม อาจมีเพรียงหินเกาะอยู่
4. หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสบริเวณโขดหินที่มีเพรียงหินเกาะอยู่ หากจำเป็นจริงๆ ควรสวมถุงมือ

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

หากถูกเพรียงหินบาดให้ทำความสะอาดบาดแผลด้วยน้ำสะอาด และใส่ยาฆ่าเชื้อ แต่หากแผลใหญ่ และมีเลือดออกมาก หลังจากล้างทำความสะอาดแผลแล้ว ให้ใช้ผ้าสะอาดกดลงบนบาดแผลเพื่อห้ามเลือด และนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลทันที

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2552). พิษและภัยจากสัตว์ทะเล. พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัท พลอยมีเดีย จำกัด.

ปิยาภรณ์ วงศ์อักษร. (2561). เพรียงหินบนเปลือกหอยเจดีย์. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2564. จาก https://oer.learn.in.th/search_detail/result/116699

วริษฐา ขาววิเศษ. (2563). เปรียงกับการยึดเกาะ. *วารสารวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 3(1), 74-82.

อดิสรณ์ มนต์วิเศษ. สัตว์ทะเลที่มีพิษ และเป็นอันตราย. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2564. จาก http://webdb.dmsc.moph.go.th/ifc_toxic/a_tx_1_001c.asp?info_id=83

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง. เปรียง. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2564. จาก <https://www.taludiving.com/สัตว์ทะเลมีพิษ/เปรียง.html>

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง. Rock barnacle. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก <https://www.britannica.com/animal/rock-barnacle>

ภาพเพรียงหินที่เกาะตามโขดหินบริเวณชายฝั่งทะเล. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก <https://pantip.com/topic/36963390>

ภาพเพรียงหินบนกระดองปู. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก <http://topicstock.pantip.com/food/topicstock/2012/02/D11653185/D11653185.html>

ภาพเพรียงหินบนเปลือกหอย. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก <http://www.thaigoodview.com/node/96746?page=0,9>

ภาพเพรียงหินที่เกาะติดกับลำตัววาฬ. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก <https://th.sciencenetnews.com/เปรียง/>

ภาพบาดแผลจากการโดนเพรียงหินบาด. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก https://www.reddit.com/r/injuries/comments/bajuvj/deep_cut_on_shin_fell_off_a_boat_ramp_and_got/

ภาพบาดแผลจากการโดนเพรียงหินบาด. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564. จาก https://www.reddit.com/r/Wellthatsucks/comments/ijo7jy/month_ago_i_posted_a_picture_of_my_stubbed_toe/